

**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 1134

Vragen van het lid **Van Raan** (PvdD) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *de weeffout in de subsidiëring voor CO<sub>2</sub>-afvang en -opslag (Carbon Capture Storage)* (ingezonden 11 december 2020).

Mededeling van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 17 december 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Investeren in CO<sub>2</sub>-opslag wordt onnodig lucratief»?<sup>1</sup>

Vraag 2

Klopt het dat de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) subsidie voor CO<sub>2</sub>-afvang en -opslag ofwel «Carbon Capture Storage» (CCS) afhangt van het verschil tussen de kostprijs per ton CO<sub>2</sub> en de marktprijs van de Europese CO<sub>2</sub>-heffing «Emission Trading System» (ETS)?

Vraag 3

Klopt het dat bedrijven de nationale CO<sub>2</sub>-heffing niet hoeven te betalen wanneer deze bedrijven hun CO<sub>2</sub>-uitstoot onder de grond stoppen door middel van CCS?

Vraag 4

Beaamt u dat, wanneer bedrijven hun CO<sub>2</sub>-uitstoot onder de grond stoppen en ze daardoor de nationale CO<sub>2</sub>-heffing niet hoeven te betalen, dit zorgt voor vermeden kosten aan de kant van deze bedrijven en dat de nationale CO<sub>2</sub>-heffing dus een tweede component zou moeten zijn in de prijs van CCS? Zo nee, waarom niet?

Vraag 5

Kunt u de volgende hypothetische berekening verifiëren: De kostprijs voor CCS is 100 euro per ton CO<sub>2</sub>. De overheid vergoedt het verschil tussen de kostprijs voor opslag en de ETS marktprijs. Op dit moment is de marktprijs zo'n 25 euro. Bedrijven kunnen dus een subsidie van 75 euro per ton krijgen.

<sup>1</sup> Het Financieele Dagblad, 16 november 2020 «Investeren in CO<sub>2</sub>-opslag wordt onnodig lucratief» (<https://fd.nl/economie-politiek/1363222/bij-huidige-regels-leidt-ccs-tot-overstimulering>)

Mocht de nationale CO<sub>2</sub>-heffing van rond de 30 euro wel worden meegenomen, dan zou de subsidie 45 euro per ton CO<sub>2</sub> zijn in 2021?

Vraag 6

Beaamt u dat het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) de CO<sub>2</sub>-heffing moet meenemen in het bepalen van zowel de marktprijs, de lange termijn prijs, als de bodemprijs voor CO<sub>2</sub>? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Beaamt u dat er geen CCS-subsidie meer nodig zal zijn in 2030, wanneer de nationale CO<sub>2</sub>-heffing wordt meegenomen, omdat de nationale CO<sub>2</sub>-heffing in 2030 hoger is dan de kostprijs voor CCS (respectievelijk 125 euro voor de CO<sub>2</sub>-heffing en 100 euro voor de kostprijs van CCS)? Zo nee, waarom niet?

Vraag 8

Klopt het dat het loont voor bedrijven om juist nu te investeren in CCS, omdat ze nu een relatief hoge subsidie krijgen en deze subsidie de aankomende jaren gaat dalen, aangezien het verschil tussen de ETS marktprijs en de kostprijs kleiner gaat worden?

Vraag 9

Klopt het dat, om de rangorde te bepalen waarin CCS-projecten in aanmerking komen voor een SDE++ subsidie, technieken zoals zonnepanelen, wind en CCS met elkaar worden vergeleken op basis van de prijs per vermeden ton CO<sub>2</sub>? Klopt het dat hierin niet de opgewekte stroom van zonnepanelen en wind en de ketenemissies van CCS, zonnepanelen en wind worden meegenomen?

Vraag 10

Beaamt u dat CCS veel lager in de SDE++ rangschikking zou staan ten opzichte van lange termijn duurzame technieken (zonnepanelen, wind, etc.) als de ketenemissies en opgewekte stroom zouden worden meegenomen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 11

Erkent u dat de werkelijke kosten voor een CCS-installatie veel hoger liggen dan 100 euro per ton CO<sub>2</sub>, omdat de bankgaranties, volgens u, niet geïnd worden wanneer CCS-projecten niet gerealiseerd worden in het geval dat de nationale CO<sub>2</sub>-heffing wordt meegenomen in het bepalen van de marktprijs? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Hoeveel bedrijven hebben een subsidie aangevraagd voor CCS en hoeveel van deze subsidies zijn al toegekend en voor welk bedrag?

Vraag 13

Klopt het dat CCS gesubsidieerd wordt totdat er maximaal 7,2 megaton CO<sub>2</sub> is afgevangen, en klopt het dat bij volledige utilisatie hiervan er 8,1 miljard euro (7,2 megaton per jaar x 15 jaar x (100 [euro per ton CO<sub>2</sub> maximale basisbedrag] – 25 [euro per ton CO<sub>2</sub> bodemprijs]) gaat naar CCS?

Vraag 14

Is het mogelijk dat deze theoretische 8,1 miljard euro in één of twee subsidierondes kan worden aangevraagd, mede door de hoge rangschikking van CCS? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

Beaamt u dat bij mogelijke volledige utilisatie van subsidiëring van 8,1 miljard euro aan CCS, dit geld vervolgens niet naar oplossingen gaat die zowel CO<sub>2</sub>-uitstoot reduceren als duurzame energie opwekken, zoals wind of zonnepanelen, en dat CCS hiermee de energietransitie vertraagt? Zo nee, waarom niet?

Vraag 16

Beaamt u dat bovengenoemde vertraging daarmee tegen de principes van het Klimaatakkoord ingaat en dat de «inperkingsafspraken» van CCS uit het Klimaatakkoord niet werken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Klopt het dat bedrijven, die een subsidie krijgen voor CCS, vijf jaar de tijd hebben om CCS daadwerkelijk te realiseren en bij ontvangst van de subsidie nog geen van de benodigde vergunningen hoeven te hebben/bezitten?

Vraag 18

Beaamt u dat de energietransitie mogelijk vijf jaar vertraging oploopt, wanneer na vijf jaar blijkt dat de aanvragers de CCS niet hebben gerealiseerd, er dus geen CO<sub>2</sub> is afgevangen en geen geld is gegaan naar het opwekken van duurzame energie? Zo nee, waarom niet?

Vraag 19

Vindt u de SDE++ een logisch instrument voor CCS, ook gegeven de grootte van de techniek en de onzekerheid over de realisatie en gezien het feit dat het concurreert met duurzame technieken zoals zon en wind?

Vraag 20

Kunt u bovenstaande vragen één voor één en ruimschoots voor het notaoverleg Klimaat en energie op 1 februari 2021 beantwoorden?

**Mededeling**

Op 11 december jl. heeft het lid Van Raan (PvdD) vragen gesteld aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over het bericht «Investeren in CO<sub>2</sub>-opslag wordt onnodig lucratief» (kenmerk 2020Z24685). Voor de beantwoording van deze vragen is vanwege het kerstreces meer tijd nodig dan de gebruikelijke termijn van drie weken. De deadline van 1 januari wordt hierdoor niet gehaald. Ik ben voornemens de antwoorden in de loop van januari naar uw Kamer te sturen.